EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 29.9.2025
COM(2025) 538 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

EURESe tegevuse kohta aastatel 2022–2024

Esitatud vastavalt määruse (EL) 2016/589 artiklile 33

Sisukord

1 Kommenteeritud kokkuvõte 2
2 Sissejuhatus 2
3 Tööjõu liikuvus Euroopas ja EURES 3
4 Ülevaade peamistest tegevustest 4
4.1 Tugiteenused töötajatele ja tööandjatele 4
4.2 Ressursid ja juhtimine 5
4.3 Euroopa Koordinatsiooniameti valdkonnaülene toetus 7
4.4 Euroopa Komisjoni juhitud tegevus 8
5 Eelmise aruande soovitused 10
5.1 Põhisoovituste täitmisel tehtud edusammud 10
5.2 Edasist tegutsemist vajavad valdkonnad 10
6 Soovitused 11
6.1 Soovitused EURESes osalevatele riikidele 11
6.2 Soovitused Euroopa Koordinatsiooniametile 12
6.3 Peamised järeldused komisjoni jaoks 12
7 Kokkuvõte 13

1 KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Selles iga kahe aasta tagant esitatavas aruandes antakse ülevaade EURESe võrgustiku tegevusest ajavahemikul 1. juulist 2022 kuni 30. juunini 2024, nagu on ette nähtud EURESe määruse (EL) 2016/589 artikliga 33. EURESe peamine eesmärk on toetada õiglast ELi-sisest tööjõu liikuvust EURESe töötajate ja Euroopa tööalase liikuvuse portaali (EURESe portaal) kaudu.

Aastal 2024 tähistas EURES oma 30. aastapäeva teavituskampaania ja ulatuslike teadlikkuse suurendamise üritustega, mis toimusid kogu Euroopas nii kohapeal kui ka veebis.

Aruandeperioodil menetlesid EURESe töötajad 474 711 töökohataotlust ja 663 878 vaba töökoha teadet ning korraldasid 20 166 üritust. Neis tegevustes keskenduti tööotsijatele ja tööandjatele üldiste tugiteenuste pakkumisele ning töökohapõhise õppe, praktika, värbamisjärgse abi ja liikuvuskavadega seotud sihtotstarbeliste teenuste pakkumisele.

Hoolimata märkimisväärsetest investeeringutest portaali arendamisse, tagamaks, et see on jätkuvalt asjakohane vahend inimeste sobitamiseks töökohtadega ja liikuvusalase teabe andmiseks, on EURESes registreeritud tööotsijate arv aruandeperioodil vähenenud ning EURESe portaal ja selle sobitamisfunktsioonid on alakasutatud. Võrgustikus osalevate eraorganisatsioonide arv on kasvanud vaid mõõdukalt ning EURESe võrgustiku laiendamine uutele liikmetele või partneritele on piiratud.

EURESe mõju tugevdamiseks ja olemasolevate probleemide lahendamiseks peaks võrgustik kaaluma järgmisi meetmeid.

- Võrgustiku laiendamine ja mitmekesistamine – osalevad riigid[1] peaksid kaasama aktiivselt uusi liikmeid ja partnereid, et tagada dünaamilisem ja kaasavam EURESe võrgustik.
- EURESe portaali tõhususe ja selle võrgustikus kasutamise maksimeerimine, sidudes portaali süstemaatiliselt olemasolevate vahenditega, näiteks töötades välja uued funktsioonid Euroopa veebipõhiste tööhõivepäevade toetamiseks, rakendades täielikult EURESe ja Europassi koostoimealgatust, sihtliikuvuskava ja piiriüleseid partnerlusi ning tagades parema andmekvaliteedi CVde ja vabade töökohtade sobitamiseks.
- Tööturu muutustega kohanemise võime tagamine: selleks et EURES oleks jätkuvalt asjakohane ja tõhus, peab ta viima oma teenused kooskõlla jätkuva tööjõupuuduse ja oskuste nappusega, muutuvate nõudmistega oskuste järele, digiülemineku ja rohepöördega.

2 SISSEJUHATUS

EURES on 1994. aastal loodud koostöövõrgustik, mis hõlmab Euroopa Komisjoni, Euroopa Tööjõuametit, riikide avalikke tööturuasutusi ning muid liikmeid ja partnereid ELi riikidest, Islandilt, Liechtensteinist, Norrast ja Šveitsist. See toetab tööjõu õiglast liikuvust, pakkudes

[1] „Osalevad riigid“ ehk „EURESe riigid“ – aruande raames 27 ELi liikmesriiki ning Island, Liechtenstein, Norra ja Šveits.

tööotsijatele ja tööandjatele teabe- ja tööhõiveteenuseid, tõhustades samal ajal koostööd ja teabevahetust võrgustiku raames.

EURESe määrusega (EL) 2016/589 tugevdati võrgustikku, i) suurendades nõudluse ja pakkumise läbipaistvust Euroopa tööturul; ii) laiendades ametikohti EURESe portaalis, et hõlmata ka töökohapõhine õpe ja praktika; iii) parandades CVde ja vabade töökohtade sobitamist; iv) standardides tööotsijatele ja tööandjatele osutatavaid teenuseid ning v) laiendades võrgustikku ning võttes kasutusele oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatori (ESCO), et kirjeldada ameteid, oskusi ja pädevusi CVdes ja vabade töökohtade teadetes. Neid jõupingutusi toetavad kuus rakendusotsust, et tagada määruse ühetaoline kohaldamine EURESes osalevates riikides.

EURESest on 30 aasta jooksul saanud ELi tööturu tugistruktuuri oluline osa, mis hõlbustab õiglast liikuvust ning parandab sotsiaalseid ja majanduslikke tulemusi. EURESe teenuseid osutatakse enam kui 1 000 nõustajast koosneva võrgustiku kaudu kogu Euroopas ning EURESe portaali kaudu, mis pakub tööotsijatele ja tööandjatele veebipõhiseid vahendeid. Tegevusvõrgustik koosneb riiklikest koordinatsioonibüroodest, mis on tavaliselt seotud avalike tööturuasutuste või tööministeeriumidega, Euroopa Koordinatsiooniametist, mida haldab alates 2021. aastast Euroopa Tööjõuamet, ning muudest liikmetest ja partneritest, nagu erasektori tööturuasutused ja sotsiaalpartnerid. Koos Euroopa Komisjoni ja Euroopa Tööjõuametiga kuuluvad riiklikud koordinatsioonibürood Euroopa koordinatsioonirühma, mis jälgib võrgustiku toimimist ja tegevust.

Käesoleva aruande eesmärk on anda ülevaade EURESe võrgustiku tegevusest 2022. aasta juulist kuni 2024. aasta juunini ning jagada peamisi soovitusi, mille eesmärk on suurendada EURESe tulemuslikkust tööjõu õiglase ja tõhusa liikuvuse toetamisel kogu Euroopas.

Käesolevas aruandes osutatud andmed on kogutud riiklikelt koordinatsioonibüroodelt ja need on koondanud Euroopa Koordinatsiooniamet. Osa andmetest pärineb EURESe tulemusjuhtimise süsteemide aruannetest, Euroopa Koordinatsiooniamet on andnud aru oma tasandi tegevusest. Mõned teadmised tulenevad ka 2025. aasta mais avaldatud Euroopa Tööjõuameti hindamist käsitleva aruande järeldustest[2].

3 TÖÖJÕU LIIKUVUS EUROOPAS JA EURES

Tööjõu liikuvus ELi liikmesriikide vahel on jätkuvalt tõusuteel. 1. jaanuaril 2023 elas 10,1 miljonit ELi kodanikku (vanuses 20–64 aastat) muus kui kodakondsusjärgses liikmesriigis – see on 2 % rohkem kui varasemal aastal. Piiriüleste töötajate arv suurenes ligikaudu 3 % võrra 1,83 miljonini ja ametikohtade arv (hinnanguline arv esitatud porditava dokumendi A1[3] arvu alusel) suurenes 2023. aastal 5,5 miljonini. Neid arvandmeid kokku võttes võib välja arvutada, et rohkem kui 8 % tasustatud töökohtadest ELis on piiriülese mõõtmega. Piiriülese liikumise näitajad kasvavad veelgi kiiremini: 2023. aastal naasis 738 000 ELi ja EFTA kodanikku pärast välisriigis elamist oma kodakondsusjärgsesse riiki (6 % rohkem kui

[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=COM%3A2025%3A256%3AFIN&qid=1748264043103.
[3] Porditav dokument, mis tõendab, et liikuv töötaja Euroopa Liidus või EFTA riikides ja Šveitsis on registreeritud dokumendi väljastanud riigi sotsiaalkindlustussüsteemis.

eelmisel aastal) ja 976 000 kolis teise ELi/EFTA riiki, st riiki, mille kodanik ta ei ole (see on 14 % rohkem kui varasemal aastal)[4].

Samal ajal on EURESe võrgustiku väljundid viimastel aastatel vähenenud. EURES hõlbustas 2018. aastal vähemalt 84 580 ja 2019. aastal 83 360 töölesuunamist, samal ajal kui ELi-sisest tööjõu liikuvust käsitlevate aastaaruannete hinnangul vahetas 2018. aastal ELis töö eesmärgil riiki 880 000 inimest ja 2019. aastal 825 000 inimest. Seega hõlmasid EURESe kaudu toimuvad töölesuunamised 2018. aastal 9,6 % ja 2019. aastal 10,1 % tööturul liikuvatest isikutest. 2021., 2022. ja 2023. aastal (COVID-19 pandeemia ajal ja pärast seda) oli EURESe töölesuunamisi vastavalt 53 200, 48 731 ja 48 129, ELi aktiivsete liikujate arv nendel aastatel oli vastavalt 650 000, 713 000 ja 976 000. See tähendab, et EURESe osakaal ELi-siseste töölesuunamiste[5] juures vähenes neil aastatel 8,2 %-le (2021), 6,8 %-le (2022) ja 4,9 %-le (2023).

EURESe teenuste digitaliseerimisel, eelkõige EURESe portaalis, esineb samuti märkimisväärseid probleeme. 2024. aasta statistika järgi vaatasid EURESe töötajad läbi vaid ligikaudu 3 % portaali CVdest, hoolimata investeeringutest portaali täiustamisse, sisu arendamisse ja reklaamitegevusse. Portaalis on üle 1,1 miljoni CV tööotsijatelt, kes on väljendanud valmisolekut leida tööd teises riigis, kuid nende profiile ei kasutata aktiivselt ning tööotsijad ja tööandjad kaotavad võimalusi.

Seevastu üha olulisema ja lisaväärtusega algatuse näide on Euroopa veebipõhised tööhõivepäevad,[6] mis näitlikustab edukat piiriülest koostööd, kuna riigid tulevad kokku, et neid üritusi korraldada ja hõlbustada. Euroopa veebipõhiste tööhõivepäevade platvorm on osutunud võrgustiku jaoks väga väärtuslikuks ressursiks, mis aitab kaasa EURESe mainele kvaliteetsete teenuste osutamisel koos nõustajate individuaalse otsetoetusega tööotsijatele ja tööandjatele. EURESe portaal ei ole siiski veel ühendatud Euroopa veebipõhiste tööhõivepäevadega, mistõttu ei uurita koostoimet, mis põhineb nende kahe EURESe vahendi paremal kombineerimisel.

Küsitlused, intervjuud ja EURESe juhtumiuuring näitavad, et mitmed sidusrühmad on mures võrgustiku toimimise tõhususe pärast[7]. Vaja on põhjalikku analüüsi, et mõista, kuidas EURESe töötajad vahendavad tööd, kui nad ei tee seda portaali kaudu. Nende alternatiivsete meetodite kindlakstegemine, millele tuginetakse, aitab hinnata, kas need tavad on tõhusamad ja kas vahendeid tuleks EURESe põhieesmärkide paremaks toetamiseks ümber jaotada. Euroopa Koordinatsiooniamet peaks võtma uuesti kasutusele portaalis toimuva tegevuse ja selle tulemuste jälgimise süsteemi.

4 ÜLEVAADE PEAMISTEST TEGEVUSTEST

4.1 Tugiteenused töötajatele ja tööandjatele

Sobitamine ja töölesuunamine

[4] COM (2025) 2024. aasta aruanne ELi-sisese tööjõu liikuvuse kohta.
[5] Komisjoni talituste töödokument „Euroopa Tööjõuameti hindamine“ (COM 2025), lk 31.
[6] Värbamisüritused, mis toovad kokku tööotsijad ja tööandjad ning mida toetavad EURESe nõustajad ja muud tööhõivespetsialistid (vt: https://europeanjobdays.eu/en).
[7] Komisjoni talituste töödokument „Euroopa Tööjõuameti hindamine“ (COM 2025), V lisa, lk 120/121.

2022. aasta juulist kuni 2024. aasta juunini menetlesid EURESe töötajad 474 711 töökohataotlust, mis näitab kasvu võrreldes 445 206 töökohataotlusega eelmisel aruandeperioodil. Samal ajavahemikul menetleti 663 878 vaba töökoha pakkumist, mis on vähem kui eelneval perioodil menetletud 718 168 pakkumist. EURES korraldas kokku 20 116 üritust, millest 70 % keskendus teabe andmisele tööotsijatele ja tööandjatele, 8 % keskendus värbamisele ning 22 % kombineeritud värbamis- ja teavitustegevusele. Aruandeperioodil toimus kokku 93 785 töölesuunamist, mis tähendab kasvu võrreldes 85 780 töölesuunamisega eelneval perioodil. Kontohaldusega seoses loodi aruandeperioodil 3 643 uut kontot. Lisaks eemaldati 2024. aasta jaanuaris tehtud kontode korrastustegevuse käigus aktiivsuse puudumise tõttu 5 320 kontot.

Teave ja suunised

EURESe töötajad osutasid aruandeperioodil mitmesuguseid teenuseid, mis hõlmasid kohapealset ja veebipõhist nõustamist, toetust vabade töökohtade teadete koostamisel ja töötubade korraldamist. Selle ajavahemiku jooksul teatati kokku 3 666 663 individuaalsest kontaktist töötajatega ja 383 325 kontaktist tööandjatega. Enamik kontakte töötajatega keskendus töölesuunamisele, moodustades 43 % kontaktidest, samas kui 47 % kontaktidest tööandjatega keskendus EURESe kohta üldise teabe andmisele. Märkimisväärne suundumus aruandeperioodil oli kontaktide päritolu muutumine. Suhtlemine töötajatega riigi sees suurenes eelmise aruandeperioodi 44 %-lt 53 %-le kõigist kontaktidest. Samamoodi kasvasid sama riigi sisesed kontaktid tööandjatega 79 %-ni, mis kajastab keskendumist riigisisesele värbamisele.

Spetsiifilised tugiteenused

Värbamisjärgne abi oli EURESe riikide jaoks jätkuvalt prioriteet, keskendudes maksude, sotsiaalkindlustuse, eluaseme ja perede haridusega seotud suunistele. Mõned riigid suurendasid oma jõupingutusi, pakkudes tasuta keelekursusi ja e-õppe vahendeid, et edendada liikuvate töötajate pikaajalist hoidmist ja integreerimist. Noorte toetamise meetmed, eelkõige töökohapõhise õppe ja praktikaga seoses, on aruandeperioodil edenenud. EURESe portaalis pakuti 468 108 töökohapõhise õppe kohta ja 27 364 praktikakohta, mis tähendab kasvu võrreldes eelneva perioodiga, mil nende kohtade arv oli vastavalt 212 726 ja 17 001. Üks tähelepanuväärne algatus oli Euroopa noorteaasta kampaania[8].

4.2 Ressursid ja juhtimine

Inimressursid

EURESe töötajate hulka kuuluvad nii riiklikes ja piirkondlikes avalikes tööturuasutustes kui ka teistes EURESe liikmes- või partnerorganisatsioonides töötavad nõustajad. Aastatel 2022–2024 vähenes EURESe töötajate koguarv veidi: 2 371-lt 2 345-le, seejuures vähenes täistööajaga töötajate arv 1 179-lt 1 153-le. Need arvud hõlmavad nii riiklikes või piirkondlikes avalikes tööturuasutustes EURESes töötavaid nõustajaid kui ka teistes EURESe liikmes- või partnerorganisatsioonides töötavaid nõustajaid.

Rahalised vahendid

[8] Üksikasjalikum teave on esitatud jaotises „Teavitustegevus EURESe riikides“, lk 6.

Riiklike koordinatsioonibüroode eelarvete struktuur on EURESe riikides erinev. Seitse riiki teatasid, et nad said Euroopa rahalisi vahendeid (Island, Itaalia, Küpros, Läti, Slovakkia, Sloveenia ja Tšehhi), kuusteist riiki (Austria, Belgia, Eesti, Iirimaa, Hispaania, Horvaatia,[9] Liechtenstein, Leedu, Madalmaad, Malta, Norra, Portugal, Prantsusmaa, Rumeenia, Soome, Šveits ja Taani) said üksnes riiklikke vahendeid ning ülejäänud riigid teatasid segarahastamise mudelitest (Bulgaaria, Kreeka, Luksemburg, Poola, Rootsi, Saksamaa ja Ungari).

IT-taristu

EURESe riigid jätkasid oma digiteenuste tõhustamist ja oma platvormide koostalitlusvõime parandamist, et hõlbustada vabade töökohtade ja CVde ülekandmist EURESe portaali. Kohustusliku kaksikautentimise kasutuselevõtt 2022. aastal tõi esialgu kaasa registreeritud kontode vähenemise, kuid pärast seda, kui 2023. aasta oktoobris võeti taas kasutusele vabatahtlik üheastmeline autentimine, suurenes keskmine igakuine sissevool. 2024. aasta juuni lõpuks oli EURESe portaalil 114 408 registreeritud kontot, sealhulgas 109 521 tööotsijat ja 3 246 ettevõttejuhti.

Juhtimine ja sidusrühmade koostöö

Sidusrühmade koostöö EURESe raames hõlmab riiklikke koordinatsioonibüroosid, avaliku ja erasektori tööturuasutusi, sotsiaalpartnereid ning muid valitsus- ja valitsusväliseid organisatsioone. Oluline suhtlus toimub Euroopa koordinatsioonirühma kohtumistel, kahepoolsetel kohtumistel riiklike koordinatsioonibüroodega ning teabevahetuse, koolituse ja koostalitlusvõime ametlikes töörühmades. Samuti toetas Euroopa Koordinatsiooniamet rahaliselt ja halduslikult vahetute juhtide ja koordinaatorite vahetuskoosolekuid ning korraldas seminare sellistel teemadel nagu programmitöö tsükkel ja tulemuslikkuse mõõtmise süsteem. Lisaks toetas Euroopa Koordinatsiooniamet Euroopa koordinatsioonirühma liikmete vahelisi vahetusi, võttes kasutusele CIRCABCi[10] ja koolitades neid seda kasutama IT-põhise koostööplatvormina. Uuringus, milles hinnati riiklike koordinatsioonibüroode koostööd riiklike sotsiaalpartneritega ja kahepoolseid veebikohtumisi ELi tasandi sotsiaalpartneritega, toodi esile riiklike koordinatsioonibüroode valmidus parandada koostööd, mis hõlmaks sotsiaalpartnerite aktiivset osalemist Euroopa koordinatsioonirühma koosolekutel.

Teavitustegevus EURESe riikides

Aruandeperioodil toimus kokku 20 451 üritust, millest võttis osa 648 019 osalejat. See on kasv võrreldes eelneva aruandeperioodiga (12 887 üritust ja 537 696 osalejat). Üks olulisemaid üritusi oli EURESe noortekampaania 2022. ja 2023. aastal. 146 000 euro suuruse eelarvega kampaania tõi kaasa 20,5 miljonit kuvamist sotsiaalmeedias. Euroopa Koordinatsiooniamet tegi EURESe 30. aastapäeva kampaania raames koostööd ka komisjoni Euroopa oskusteaasta kampaaniaga. Kampaania hõlmas Euroopa ja riigi tasandi meetmeid ja kampaaniamaterjale. 2024. aasta esimese poolaasta tulemustes registreeriti 566 üritust, kus osales 47 190 inimest ja kampaaniategevuses osalesid kõik 31 riiki. 2024. aasta septembriks oli kampaania sotsiaalmeediakajastus jõudnud 41 miljoni inimeseni, kogunud 120 miljonit kuvamist ning

[9] Aruandeperioodil 2022. aasta juulist kuni 2023. aasta juunini rahastati Horvaatia riiklikku koordinatsioonibürood ESF+ist, kuid alates 2023. aasta juulist riigieelarvest.
[10] https://circabc.europa.eu/ui/welcome.

saavutanud 23 miljonit videovaatamist ning EURESe portaali sisenev liiklus suurenes 20 % võrra. Kampaania kogueelarve 2024. aasta esimesel poolel oli 1,2 miljonit eurot.

4.3 Euroopa Koordinatsiooniameti valdkonnaülene toetus

Koordineerimine, juhtimine ja rahalised vahendid

Euroopa Koordinatsiooniamet jätkab programmitöö tsükli jälgimist ja hõlbustamist ning koordineerib riiklike koordinatsioonibüroode tegevust kogu võrgustikus. Võrgustiku esmase juhtimisfoorumina tuli Euroopa koordinatsioonirühm kokku seitse korda, et juhtida tegevust ja käsitleda strateegilisi prioriteete. Lisaks korraldati *ad hoc* kohtumisi, et arutada kriitilise tähtsusega teemasid, sealhulgas kavandatud EURESe strateegiat aastateks 2025–2030, noortealgatusi, tööjõupuudust ja EURESe portaaliga seotud arengusuundumusi. Nendel kohtumistel oli oluline roll strateegilise ühtlustamise edendamisel ja tõhusa koostöö tagamisel kogu võrgustikus. EURESe tegevusele eraldati aruandeperioodil Euroopa Tööjõuameti eelarvest 19,49 miljonit eurot.

EURESe portaali toimimine ja arendamine

Euroopa Tööjõuametil kui Euroopa Koordinatsiooniametil on EURESe portaali süsteemi omaniku roll, samas kui Euroopa Komisjon haldab jätkuvalt selle tehnilist arendamist ja hooldust. On tehtud tööd, et viia portaal kooskõlla Euroopa Komisjoni üldise ülesehituse ja funktsionaalsuse raamistikuga ning kavas on edasine ajakohastamine. Jõupingutused portaali võimekuse suurendamiseks on hõlmanud vabade töökohtade ja CVde andmete kvaliteedi parendamist, et parandada automaatse sobitamise funktsioone, mis põhinevad oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatori (ESCO) vastuvõtmisel. Selles valdkonnas on mitmes EURESe osalevas riigis tehtud mõningaid edusamme, seejuures pakuvad Euroopa Koordinatsiooniamet, komisjon ja mõned riiklikud koordinatsioonibürood jätkuvalt tuge, et parandada kaardistamise kvaliteeti kogu võrgustikus. Euroopa (veebipõhiste) tööhõivepäevade platvorm toetas aruandeperioodil 70 üritust, kaasates tööotsijaid ja tööandjaid. Need üritused korraldati 1,39 miljoni euro suuruse eelarvega ning pakkusid väärtuslikke võimalusi sobitada ja värvata kogu võrgustiku raames Euroopa veebipõhistelt tööhõivepäevadelt 105 198 osalejat.

Koolitus ja kutsealane areng

EURESe koolitusakadeemia korraldas aruandeperioodil kokku 154 koolituskursust, kus osales 3 369 inimest EURESe nõustajate ning EURESe liikmete ja partnerite muude töötajate hulgast. Need kohtumised hõlmasid mitmesuguseid teemasid, sealhulgas ESCO kaardistamist, teabevahetusvahendite kasutamist ja EURESe portaalis navigeerimist. 2023. aastal võeti koolituskogemuse parandamiseks kasutusele kvaliteedikontrollimeetmed. Euroopa Koordinatsiooniamet vaatas iga kuue kuu järel läbi 10 % koolitustest, et tagada kõrgeimate standardite järgimine. Kasutusele võeti ka uuenduslikud koolitusvormid selliste üritustega nagu EURES in Action, millega tähistati EURESe 30. aastapäeva. Need üritused hõlmasid hübriidosalust ja interaktiivset tegevust kutsealase arengu valdkonnas, edendades veelgi koostööd ja osalemist võrgustikus.

Kasutajatugi

Aruandeperioodil menetles EURESe kasutajatugi kokku 22 359 kasutajapäringut, mis on veidi vähem kui eelmisel perioodil. 2023. aastal võeti kasutusele uus raamleping, millega

suurendatakse kasutajatoe suutlikkust abistada tööotsijaid, tööandjaid ja EURESe töötajaid tõhusamalt.

Võrgustike loomine, heade tavade vahetamine ja vastastikune õppimine

Aruandeperioodil korraldas EURES mitu üritust, mis rõhutasid tema pühendumust koostööle ja teadmiste jagamisele. Märkimisväärsed üritused hõlmasid vastastikuse õppimise seminare, programmitöö tsüklit käsitlevaid ümarlaudu ning aruannete koostamist tööjõupuuduse ja tööjõu ülejäägi kohta. Neid jõupingutusi täiendasid partnerlused Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Sihtasutusega (Eurofound) ja Euroopa Kutseõppe Arenduskeskusega (Cedefop), milles keskenduti liikuvusalase teabe parandamisele ja EURESe tulemustabeli funktsioonide parandamisele. EURES näitas jätkuvalt üles pühendumust piiriülese koostöö edendamisele mestimisprojektide, tulevikusuundade strateegilise analüüsi seminaride ja riigisiseste ürituste kaudu, millel oli oluline roll koostöö tugevdamisel ja teadmiste vahetamise hõlbustamisel kogu võrgustiku raames.

Teavitustegevus

EURES laiendas aruandeperioodil märkimisväärselt oma ulatust Euroopa Koordinatsiooniameti korraldatavate sihipäraste sotsiaalmeediakampaaniate kaudu. Need jõupingutused suurendasid nähtavust platvormidel: Facebookis kasvas jälgijate arv üle miljoni, LinkedInis jõudis 437 027-ni, Twitteris/X-s 71 053-ni ja muudes sotsiaalmeediakanalites (Instagram ja YouTube) 81 591-ni[11]. Koostöökampaaniad rõhutasid veelgi EURESe pühendumust oma teenuste reklaamimisele. EURESe võrgustik toetas selliseid algatusi nagu Euroopa oskusteaasta, võimendades partnerlusi, mõjutajaid ja riigipõhiseid materjale, et suurendada nende kampaaniate tulemuslikkust ja ulatust. Nagu eespool märgitud, oli 30. aastapäeva kampaania eriti mõjukas.

Liikuvuse ja tööturu suundumuste analüüs

Aruandeperioodil avaldati EURESe 2022. ja 2023. aasta aruanded tööjõu puudu- ja ülejäägi kohta. Nendes aruannetes analüüsiti tööturu tasakaalustamatust ning uuriti riikidevahelise sobitamise potentsiaali ja liikuvuse suundumuste võimalusi. Koostöö Cedefopi ja Eurofoundiga edendas veelgi interaktiivsete tulemustabelite väljatöötamist, parandades tööturu andmete kättesaadavust ja kasutatavust.

4.4 Euroopa Komisjoni juhitud tegevus

Aruandeperioodil jälgis komisjon EURESe määruse rakendamist liikmesriikides, saates kirjad kõigile 27 liikmesriigile. Nendes kirjades uuriti määruse konkreetsete aspektide nõuetekohase rakendamise puudulikkuse kohta, eesmärgiga tagada täielik vastavus EURESe määrusele, täpsemalt vastuvõtuprotsesside, vabade töökohtade teadete ja CVde edastamise ning ESCO kaardistamiste rakendamise kohta andmeedastuses. Selle algatuse eesmärk oli tagada EURESe raamistiku järjepidev rakendamine kogu ELis. Komisjon on jätkuvalt pühendunud nende valdkondade jälgimisele ja võtab vajaduse korral järelmeetmeid eesmärgiga kõrvaldada lüngad või nõuetele vastavusega seotud probleemid, et parandada võrgustiku terviklikkust ja tõhusust.

[11] See hõlmas EURESe riigipõhiste kontode andmeid, mis põhinevad Euroopa Tööjõuameti 2025. aastal avaldatud andmetel („EURES in the first semester of 2024“ (EURES 2024. aasta esimesel poolaastal)).

Lisaks andis komisjon iga kuue kuu järel Euroopa koordinatsioonirühma koosolekutel aru EURESe määruse rakendamisest ja selle nõuete järgimisest.

Komisjon andis EURESe riikidele kahepoolset toetust nende riiklike klassifikatsioonide kaardistamisel vastavalt ESCO-le. Aruandeperioodil viisid Leedu ja Austria lõpule oma riikliku kutsealade klassifikatsiooni kaardistamise vastavalt ESCO-le, samal ajal jätkub töö Liechtensteinis. Lisaks on Tšehhi, Eesti ja Austria kaardistanud või hakanud kaardistama oma oskuste klassifikatsiooni vastavalt ESCO-le.

Selleks et toetada EURESe riike nende kohustuste täitmisel, mis on seotud ESCO rakendamisega EURESes, korraldasid komisjon ja Euroopa Tööjõuamet 30. novembril ja 1. detsembril 2023 EURESe ja avalike tööturuasutuste tehnilistele töötajatele kahepäevase koolituse. Lisaks esitleti ESCO roheoskuste loetelu EURESe koolitusel, mille Euroopa Tööjõuamet korraldas 19. juunil 2024.

2024. aasta sügisel oli keskseks algatuseks EURESe ja Europassi koostoimeprojekt, millega luuakse nende kahe Euroopa portaali raames integreeritum lähenemisviis. Projektis tehakse ettepanek suurendada tööotsijatele pakutavaid teenuseid, võimaldades sujuvat navigeerimist portaalide vahel ja kaotades teenuste dubleerimise. Europassist saab tööotsijate jaoks keskne kontaktpunkt, mis võimaldab neil luua profiili, hinnata oma oskusi, saada soovitusi töökohtade ja koolituse kohta ning jagada oma profiili EURESes.

EURESe piiriülesed partnerlusprogrammid saavad toetust ESF+ tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru raames. EURESe määruse artikli 3 kohaselt on EURESe piiriülesed partnerlused EURESe liikmete või partnerite ning, kui see on asjakohane, EURESe võrgustikku mittekuuluvate muude sidusrühmade ühendus, mis on loonud piirkondlikud struktuurid pikaajaliseks koostööks piirialadel, et pakkuda piiriülestele töötajatele teenuseid töölesuunamise, värbamise ja teabe valdkonnas. EURESe piiriülesed partnerlused teatasid kokku 72 761 isiklikust kontaktist tööotsijatega, 7 724 isiklikust kontaktist tööandjatega ja rohkem kui 3 145 värbamisest käesoleva aruandega hõlmatud perioodil. Piiriüleste partnerluste tegevus keskendus ka tööotsijatele ja tööandjatele teabe andmisele ning mõlema rühmaga kõige enam arutatud teemad olid sotsiaalkindlustus, töölesuunamine ning üldised küsimused EURESe kohta.

Piiriüleste partnerlustega toetatakse aktiivselt oskuste nappuse ja tööjõupuuduse tasakaalustamist geograafilistel piirialadel, sageli väga uuenduslike meetmetega, näiteks algatusega „Staadionilt töö juurde“, mille viis ellu EURES-T Oberrhein/Rhin supérieur Saksamaal, Prantsusmaal ja Šveitsis. See toob kokku tööandjad ja tööotsijad, et võistelda spordiüritusel staadionil või muus spordirajatises. Alguses ei tea osalejad, kes on tööandja ja kes on tööotsija. Tööandjad tutvustavad end päeva lõpus ja vestlevad tööotsijatega, keda nad soovivad tööle võtta. Tööotsijad ei pea esitama CVd ega motivatsioonikirja. Esimene üritus toimus 2024. aasta juunis ning seal osales 124 tööotsijat ja 18 värbavat ettevõtet alates VKEdest kuni suurettevõteteni. Tulemused olid väga rahuldavad: kõik ettevõtted peale ühe palkasid tööotsijaid.

EURESe sihtliikuvuskava saab samuti toetust ESF+ Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni haru raames. Sihtliikuvuskava üldeesmärk on aidata tööotsijatel (eelkõige noortel, töötutel ja haavatavatel elanikkonnarühmadel) leida töö-, praktika- või töökohapõhise õppe koht mõnes teises ELi liikmesriigis, Islandil või Norras ning aidata tööandjatel (eelkõige VKEdel) leida inimesed oma raskesti täidetavatele vabadele töökohtadele, värvates töötajaid

teisest ELi liikmesriigist, Islandilt või Norrast. Aruandeperioodil rakendasid meedet Saksamaa, Itaalia ja Rootsi konsortsiumijuhtidena ning võimaldasid 4 955 töölesuunamist ja toetasid 402 VKEd.

5 EELMISE ARUANDE SOOVITUSED[12]

EURESe võrgustik tegutseb täpselt määratletud õigusraamistikus, milles kirjeldatakse selle kavandatud funktsioone, liikmete eeldatavat rolli ja eeldatavalt pakutavaid teenuseid. Viimane aruanne sisaldas mitmeid soovitusi, et tagada vastavus EURESe määrusele ja edendada võrgustiku paremat toimimist.

5.1 Põhisoovituste täitmisel tehtud edusammud

Jõupingutused **EURESe portaali edastatavate CVde arvu suurendamiseks** on olnud edukad ning kõik EURESe riigid on nüüd täielikult ühendatud CVde automaatse edastamisega. See tagab tööotsijate andmete sujuvama ja järjepidevama liikumise ning parandab töövahendussuutlikkust kogu võrgustikus.

Märkimisväärseid edusamme on tehtud **seire- ja aruandlusvahendite parandamisel**, eelkõige hästi toimiva veebipõhise programmitöö vahendi väljatöötamise ja rakendamise kaudu. See on lihtsustanud andmete kogumist ja aruandlust ning vähendanud riiklike koordinatsioonibüroode halduskoormust ja parandanud üldist tõhusust.

Lisaks näib, et Euroopa Koordinatsiooniamet on eraldanud EURESele **piisavalt inimressursse** ja see on tugevdanud tema suutlikkust võrgustikku toetada, hõlbustada koordineerimist ja jälgida peamiste algatuste rakendamist.

5.2 Edasist tegutsemist vajavad valdkonnad

Kuigi eelmise aruande soovitustes käsitletud valdkondades on tehtud edusamme, esineb EURESe võrgustiku täieliku tõhususe tagamisel endiselt teatavaid probleeme.

Kuigi **ESCO kaardistamise protsess** on tehniliselt kasutusel peaaegu kõigis liikmesriikides, ei kasutata selle potentsiaali täielikult ära. Vabu töökohti ja CVsid ei kaardistata kavakohaselt enne EURESe portaali saatmist, mis kahjustab märkimisväärselt ESCO klassifikatsiooni eesmärki, piirates selle võimalusi parandada töövahenduse täpsust ja piiriülest koostalitlusvõimet. Selle probleemiga tuleb tegeleda, et kasutada täielikult ära ESCO integreerimisest saadavat kasu.

Kuigi kõik riigid on loonud uute liikmete ja partnerite **vastuvõtusüsteemi**, ei tee kõik riiklikud koordinatsioonibürood aktiivselt tööd võrgustiku laiendamiseks. Ajavahemikul 1. juulist 2022 kuni 30. juunini 2024 suurenes võrgustik kokku 24 organisatsiooni võrra (18 partnerit, 3 liiget ja 3 avalike tööturuasutuste liiget), mille tulemusel oli 30. juuni 2024 seisuga kokku 271 vastuvõetud organisatsiooni – see tähendab 10 % suurust kasvu võrreldes 247 organisatsiooniga 30. juunil 2022. Vaja on sihipärasemat lähenemisviisi, et tagada vastuvõtusüsteemi mõju võrgustiku edasisele kasvule ning vähendada erinevusi fookuses,

[12] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele EURESe tegevuse kohta 2020. aasta juulist 2022. aasta juunini. Esitatud vastavalt määruse (EL) 2016/589 artiklile 33 – Euroopa Liidu Väljaannete Talitus.

toimimises ja arengus riikide vahel, kes teevad koostööd liikmete ja partneritega, ning nende riikide vahel, kes seda ei tee.

Lisaks on vaja teha täiendavaid jõupingutusi, et parandada sünergiat **EURESe ja muude ELi liikuvusalgatuste vahel**. See hõlmab EURESe ja Europassi koostoimeprojekti, mille puhul on esinenud viivitusi ja millele tuleb rohkem tähelepanu pöörata, et tagada selle olulise algatuse edukas rakendamine.

6 SOOVITUSED

6.1 Soovitused EURESes osalevatele riikidele

Andmete kvaliteedi ja EURESe portaali kasutamise parandamine

On oluline, et liikmesriigid jätkaksid tööd andmete kvaliteedi parandamiseks, et muuta EURESe portaal tõhusamaks. EURESe töötajate selge tagasiside Euroopa Koordinatsiooniametile vajalike teenuste kohta täidab olulist rolli selle tagamisel, et nad saaksid portaalis pakutavatest teenustest täit kasu.

Teavitustegevuse ja kaasamise parandamine EURESe võrgustikus

Riiklikud koordinatsioonibürood peaksid edendama sihipäraseid teavitusstrateegiaid, et tõmmata ligi uusi liikmeid ja partnereid, tuues esile peamised eelised, nagu juurdepääs CVdele ja vabade töökohtade teadetele EURESe portaalis, koolitusvõimalused, võrgustikud ja EURESe logo kui tunnustatud kvaliteedimärgis. Lisaks saavad EURESe liikmed ja partnerid tegutseda saadikutena, jagades kogemusi ja edulugusid võrgustiku edendamiseks. Kaasatuse edasiseks suurendamiseks peaksid EURESe nõustajad portaali aktiivselt kasutama, et maksimeerida selle mõju tööotsijate ja tööandjate toetamisel, ning võrgustiku liikmed peaksid kaaluma CVde ja vabade töökohtade teadete väljundrakendusliidese kaudu kättesaadava koostalitlusvõime ärakasutamist. EURESe võrgustik peaks uurima ka koostoimet teiste asjaomaste kohalike võrgustikega.

Tööprogrammide tõhustamine, tööturu vastavusse viimine ja ürituste reklaamimine

Riiklikud koordinatsioonibürood peaksid rakendama tööprogrammi ja tegevusaruannete hindamise soovitusi[13]. Programmitöös, sealhulgas Euroopa (veebipõhiste) tööhõivepäevade puhul, tuleks juhinduda ka tööturualastest teadmistest ja riikide vajadustest, kasutades aruandeid nappuse ja ülejäägi kohta, et töötada välja sihipärased riikidevahelised koostööprojektid konkreetsete kasutajarühmade jaoks, nagu konkreetsed sektorid, kutsealad, noored või VKEd jm. Teavitustegevuse maksimeerimiseks tuleks riikide üritusi reklaamida aktiivselt EURESe portaali ürituste jaotises, samal ajal kui EURES peaks jätkama teavitustööd ka Euroopa Koordinatsiooniameti korraldatavate sihipäraste sotsiaalmeediakampaaniate kaudu.

[13] Peale tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi on EURESe riikide peamiseks iga-aastase tegevuse jälgimise vahendiks programmitöö tsükkel (st kõigi EURESe riikide tööprogrammid). Iga riiklik koordinatsioonibüroo annab iga-aastases riiklikus tegevusaruandes aru oma riikliku EURESe võrgustiku väljundite ja tulemuste kohta, võrreldes neid riiklikus tööprogrammis seatud eesmärkidega. Komisjoni rakendusotsusega (EL) 2017/1256 kehtestati programmitöö tsüklis kasutatavad vormid ja kord.

6.2 Soovitused Euroopa Koordinatsiooniametile

Täielik vastavus EURESe määrusele

Euroopa Koordinatsiooniamet peaks jätkama jõupingutusi, et tagada täielik vastavus EURESe määrusele ja selle rakendusotsustele kõigi Euroopa Koordinatsiooniameti ülesannete ja kohustuste puhul, mis on määratletud EURESe õigusraamistikus.

Piisavad ressursid ja jõupingutused EURESe ja Europassi koostoimeprojekti toetamiseks

Euroopa Koordinatsiooniamet peaks toetama jätkuvalt võrgustikusisest koostööd ning eraldama piisavalt ressursse ja aega EURESe ja Europassi koostoimeprojekti edukaks rakendamiseks. See hõlmab EURESe portaali strateegia ja muude strateegiliste raamistike vastavusse viimist selle olulise algatuse eesmärkidega – sellega püütakse tõhustada ja laiendada tööotsijatele suunatud teenuseid kogu Euroopas. Koostoime tugevdamine on oluline, et parandada kogu Euroopas tööjõu liikuvust toetavate digivahendite kättesaadavust, tõhusust ja tulemuslikkust.

Tõhusa sobitamise, rakendusliideste ja väärtusliku portaali toimimise hõlbustamine võrgustiku jaoks

Komisjon julgustab Euroopa Koordinatsiooniametit jätkama tehnilist tööd, mis on vajalik, et tagada EURESe sobitamismootori nõuetekohane toimimine ning oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatori (ESCO) tõhus kasutamine sel eesmärgil. Euroopa Koordinatsiooniametil palutakse võtta täiendavaid ennetavaid meetmeid EURESe liikmetele ja partneritele pakutavate teenuste parandamiseks, pöörates erilist tähelepanu digitaalsete vahendite kasutamise suurendamisele. Välja tuleks töötada kasutajasõbralik ja täielikult nõuetele vastav rakendusliides, et võimaldada EURESe töötajatel kasutada oma vastavates IT-keskkondades paremini portaalis olevaid vabade töökohtade teateid ja CVsid ning pakkuda rakendusliidest uutele liikmetele ja partneritele. Digitaalse kaasatuse tugevdamine on oluline, et tagada võrgustiku tõhusus ja tulemuslikkus.

EURESe üldise tulemuslikkuse ja tõhususe parandamisele aitaks kaasa tihedama koostöö edendamine peamiste sidusrühmadega, nagu Euroopa koordinatsioonirühm, ja tugevama kasutajakeskse lähenemisviisi kasutuselevõtt – mitte ainult portaaliteenuste ülesehituses, vaid ka võrgustiku valdkonnaüleste tugiteenuste arendamisel.

Lisaks julgustatakse Euroopa Koordinatsiooniametit määrama kindlaks portaalis pakutavate teenuste ja üldisemalt võrgustiku tegevuse peamised eesmärgid. Neid tuleks kasutada sihtide seadmiseks ning mõju ja nende saavutamisel tehtud edusammude mõõtmiseks. See aitab lihtsamini mõõta mõju ja nende sihtide saavutamisel tehtud edusamme ning seda, kas tegevust on võimalik pidada edukaks, ning arutada võrgustiku liikmetega, miks mõningaid sihte ei ole saavutatud.

6.3 Peamised järeldused komisjoni jaoks

Rollide ja kohustuste täpsustamine

Võttes arvesse juhtumeid, kus EURESe rollid ja kohustused tunduvad olevat ebaselged, soovitatakse komisjonil säilitada avatud teabevahetus Euroopa Koordinatsiooniameti ja EURESe liikmetega, et pakkuda vajalikke täpsustusi. Lisaks peaks komisjon tugevdama oma

rolli EURESe õigusraamistiku järgimise tagamisel, nagu on märgitud punktis 4.4, hõlbustades seeläbi selle raamistiku järjepidevat kohaldamist ja mõistmist kõigi asjaosaliste poolt.

Vastavuse ja järjepidevuse tagamine

Komisjon on aktiivselt jälginud ja toetanud EURESe määruse rakendamist liikmesriikides. Nõuetele vastavuse parandamiseks ja järjepidevuse tagamiseks peaks komisjon jätkama ennetavate järelmeetmete võtmist, mis hõlmab struktureeritud aruandlust, sihipärast kahepoolset toetust ja koolitusalgatusi. Koostöö tugevdamine ESCO rakendamisel ja nõuetele vastamisel esinevate lünkade kõrvaldamine muudab EURESe võrgustiku veelgi tõhusamaks ja terviklikumaks.

Koostoime suurendamine ja mõju maksimeerimine

Kuna komisjon jälgib sihtliikuvuskava ja piiriüleste partnerluste rahastamiskavasid**,** tagaks suurem keskendumine tihedamale koostööle projektide ja muude EURESe tegevuste vahel, sealhulgas portaalile, suurema koostoime, tõhususe ja väärtuse võrgustiku jaoks.

EURESe ja Europassi koostoimeprojekt peaks jätkuvalt olema prioriteetsel kohal, et tagada platvormide sujuv integreerimine ning muuta tööjõu liikuvuse vahendid kättesaadavamaks, läbipaistvamaks ja paremini kasutatavaks.

7 KOKKUVÕTE

Aruandeperioodil on EURES täitnud jätkuvalt otsustavat rolli tööjõu õiglase ja tõhusa liikuvuse toetamisel Euroopas. Võrgustik on hõlbustanud tööleidmist, tugevdanud üksikisikutele mõeldud nõustamisteenuseid ning aidanud inimestel leida piiriüleseid töökohti oma mitmesuguste tegevuste, sealhulgas kogu ELi hõlmavate teavituskampaaniate ning ulatuslike teavitus- ja kaasamispüüdluste kaudu, mis on tugevdanud võrgustiku rolli.

EURESe portaali potentsiaali edasisel ärakasutamisel, selle digivahendite optimeerimisel ning EURESe eri vahendite ja asjaomaste kohalike võrgustike vahelise koostoime parandamisel esineb siiski endiselt probleeme. Peamiste digiressursside alakasutamine, eelkõige töövahendusel, osutab vajadusele strateegilisema lähenemisviisi järele, tagamaks, et investeeringud tooksid tööotsijatele, tööandjatele ning EURESe liikmetele ja partneritele maksimaalset väärtust. Lisaks osutab uute liikmete ja partnerite võrgustikuga integreerimise aeglane tempo vajadusele teha täiendavaid sihipäraseid jõupingutusi EURESe tegevusulatuse laiendamiseks ja mitmekesistamiseks. Välja tuleks töötada spetsiaalne teavitus- ja kommunikatsioonistrateegia, millel on selgelt kindlaks määratud eesmärgid.

Tulevikku vaadates on jätkuvad jõupingutused koostöö parandamiseks, täieliku nõuetele vastavuse tagamiseks ja digitaalse innovatsiooni ärakasutamiseks keskne tegur, et tagada EURESe võrgustiku kohanemine Euroopa tööturu muutuvate vajadustega. Struktuursed muutused, nagu digiüleminek, rohepööre ja demograafilised muutused, kujundavad ümber tööjõunõudlust ja oskuste nõudlust eri sektorites. Tööjõupuudus paljudes tööstusharudes koos oskuste mittevastavusega tööturu vajadustele ja pädevuste nappusega toob esile vajaduse veelgi reageerimis- ja kohanemisvõimelisema liikuvusraamistiku järele. EURESe portaali, Europassi ja ESCO vahelise kooskõla edasine tugevdamine ning portaali ja EURESe vahendite (nagu Euroopa veebipõhised tööhõivepäevad, sihtliikuvuskava ja piiriülesed partnerlused)

vahelise koostoime edendamine suurendab võrgustiku suutlikkust toetada töötajaid ja tööandjaid üleminekutega toimetulekul.

Nende eesmärkide saavutamiseks peavad komisjon, Euroopa Koordinatsiooniamet ja EURESe osalevad riigid tegema tihedat koostööd, et tegeleda operatiivsete probleemidega, parandada ressursside strateegilist kasutamist ja tagada, et EURES jääb peamiseks tugisambaks tööjõu liikuvuse toetamisel kogu Euroopas.